

กฎหมายกับสถานการณ์หนี้สิน ของสมาชิกที่มีปัญหาเกี่ยวกับสหกรณ์

สอ.กรมการพัฒนาชุมชน จำกัด

โดย พ.จ.อ.ณัฐกร แก้วดี

การศึกษา

- นิติศาสตร์ / เนติบัณฑิตไทย
- ป.โท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

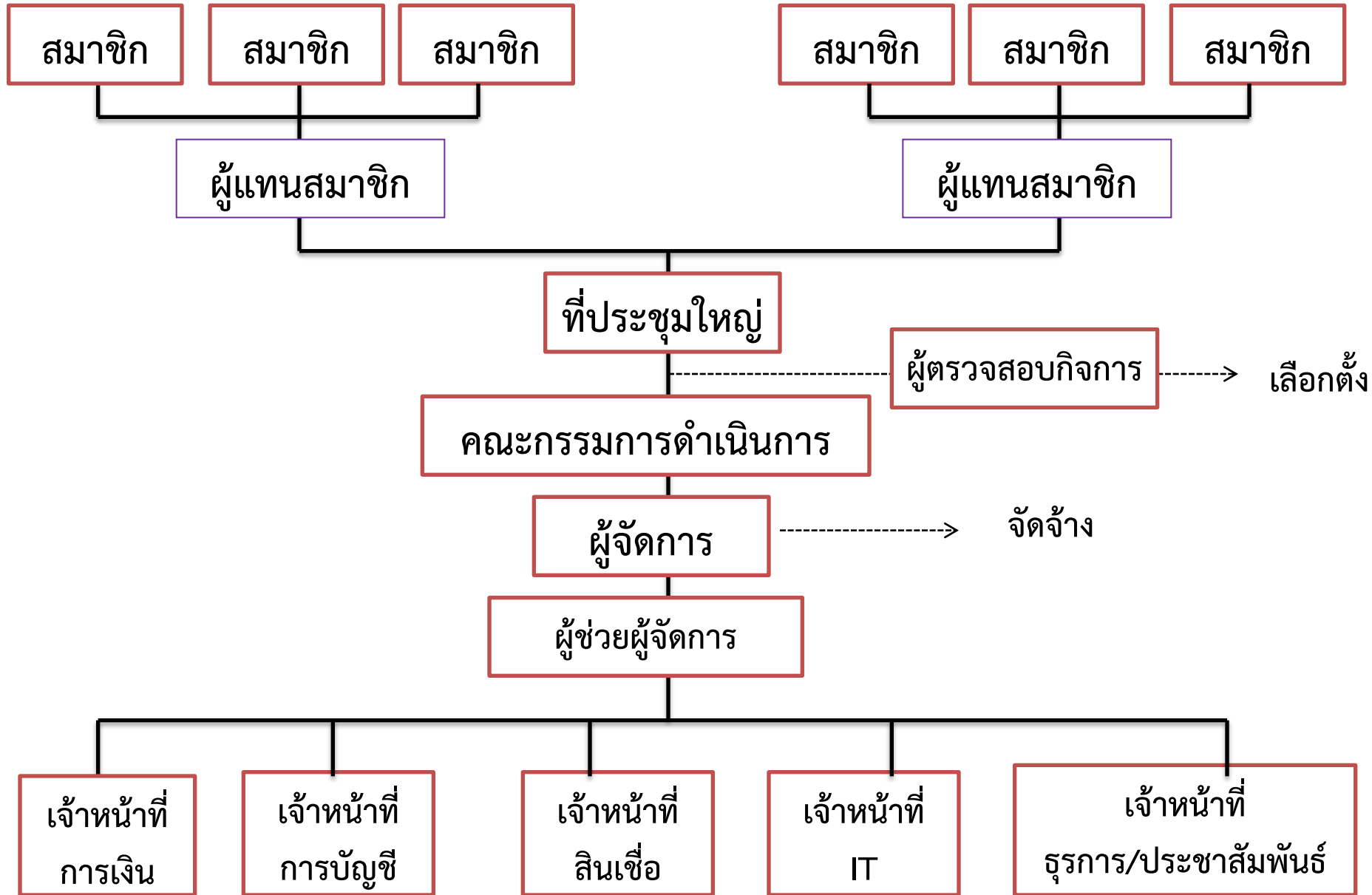
ตำแหน่ง

- ประธานกรรมการ เขตพื้นที่สหกรณ์สมาชิก ชสอ. ภาคตะวันออก
- กรรมการดำเนินการ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด
- กรรมการ สันนิบาตสหกรณ์จังหวัดชลบุรี
- ที่ปรึกษากฎหมาย สหกรณ์ออมทรัพย์ กรมการพัฒนาชุมชน จำกัด
- ที่ปรึกษากฎหมาย สหกรณ์ออมทรัพย์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ (ธพว) จำกัด
- ทนายความ และที่ปรึกษากฎหมาย

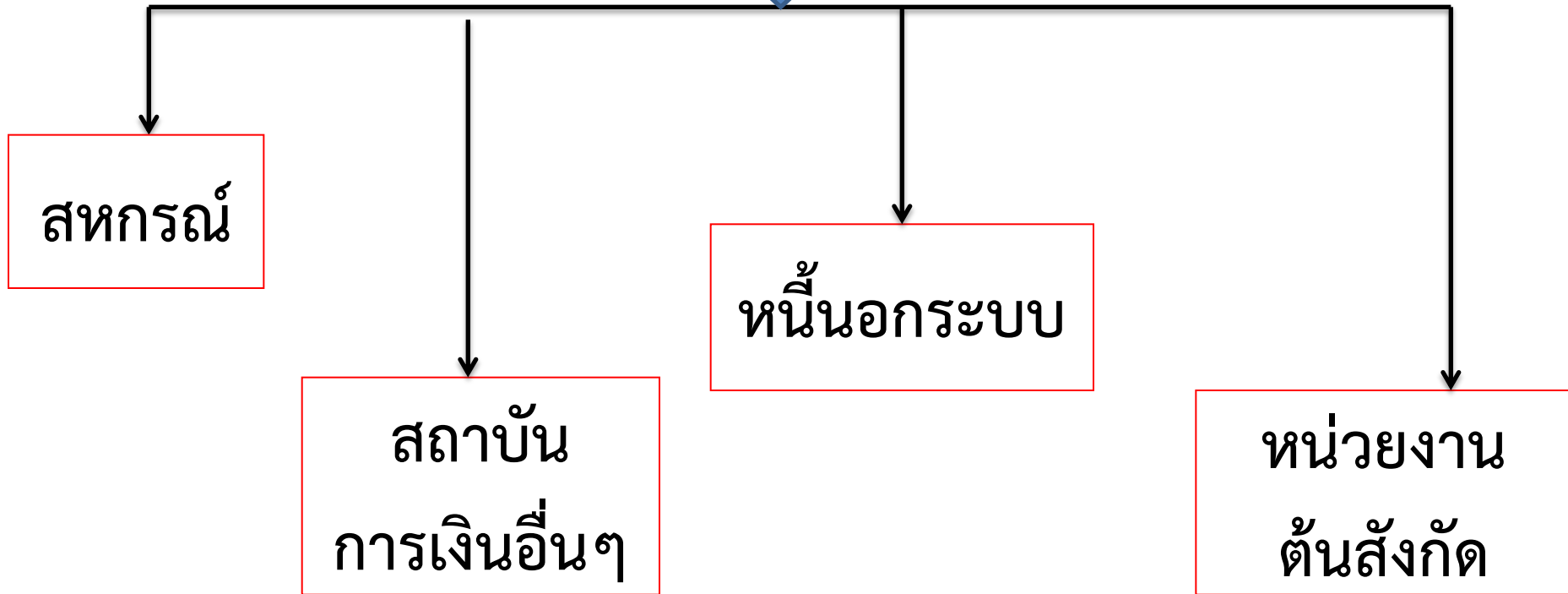
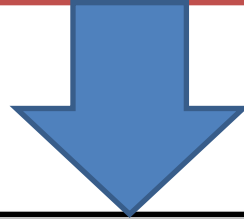
อดีต

- กรรมการดำเนินการ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

โครงสร้างสหกรณ์

แหล่งก่อกำเนิดของสมาชิกสหกรณ์

หลักประกันการกู้ยืม

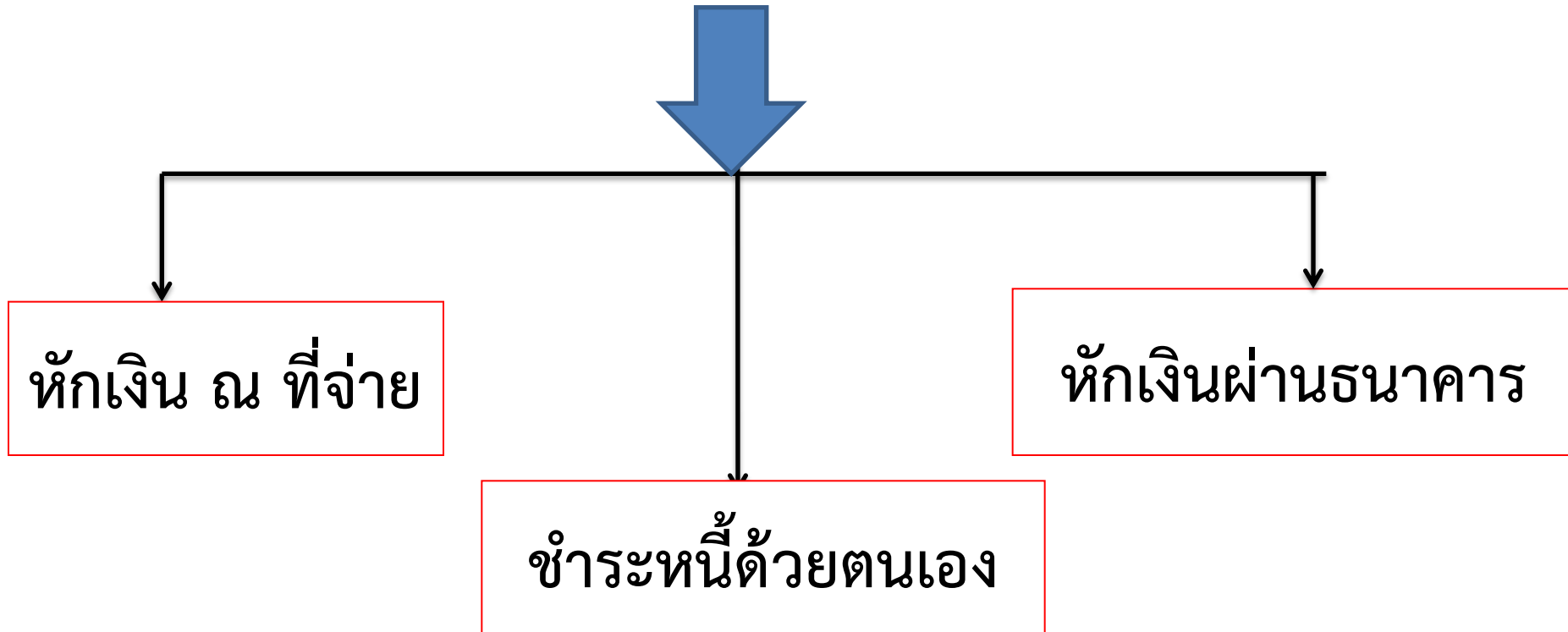

บุคคล
ค้ำประกัน

อสังหาริมทรัพย์
จำนองเป็นประกัน

บุคคล + หลักทรัพย์
ค้ำประกัน

วิธีการชำระหนี้ของสมาชิก

การหักเงิน ณ ที่จ่าย

พ.ร.บ.สหกรณ์ฯ

มาตรา ๔๒/๑ วรรคสาม

ต้องหักเงินให้สหกรณ์เป็นอันดับแรก

ถัดจาก -ภาษี

- กองทุนบำเหน็จบำนาญ
- กองทุนสำรองฯ
- กฎหมายแรงงานและประกันสังคม

พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงานฯ

มาตรา ๗๖(๓)

ให้นายจ้างหักเงินเพื่อ
ชำระหนี้สหกรณ์ฯลฯ

การผัดน้ำชำระหนี้

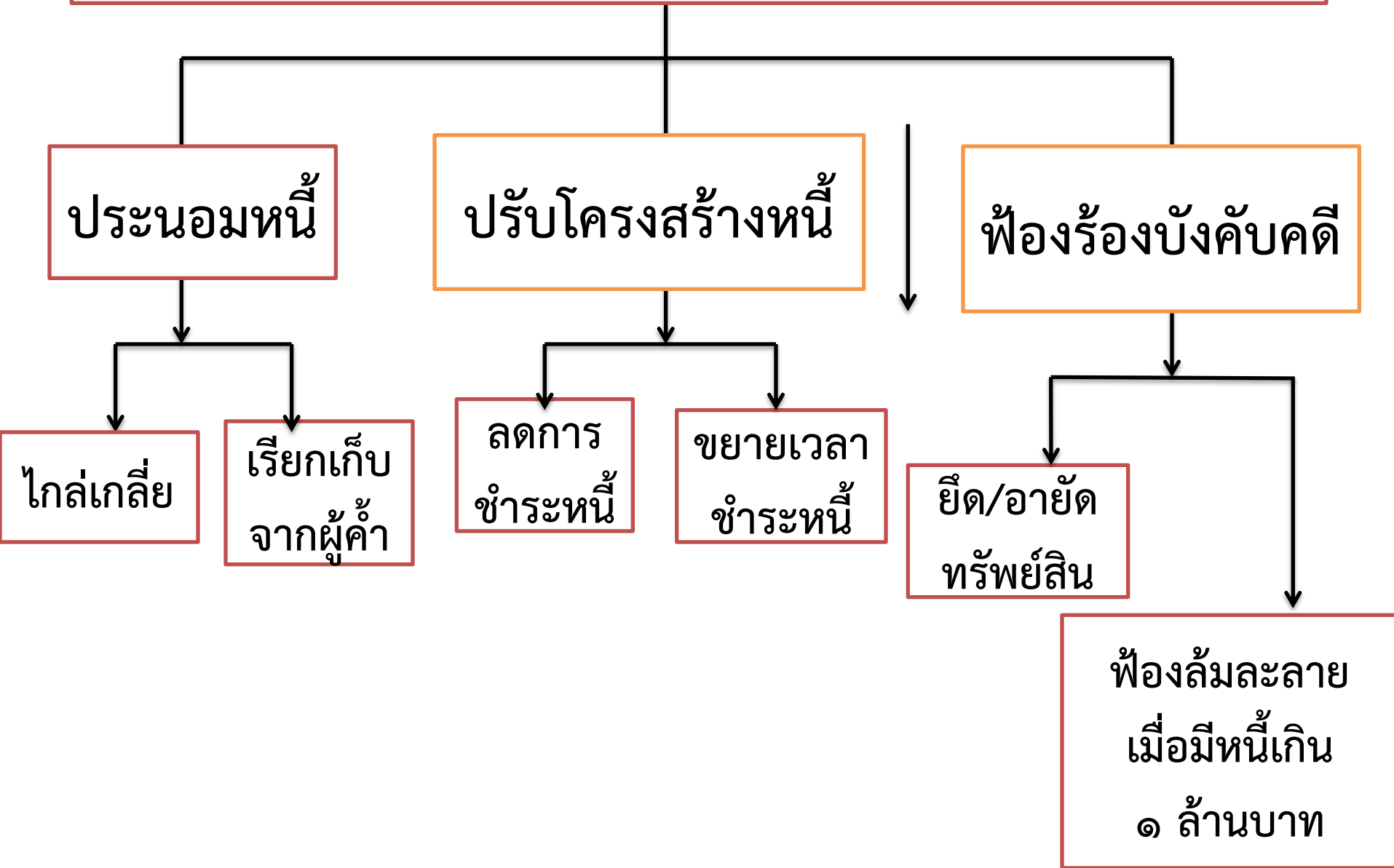
ชำระหนี้เฉพาะ
ต้นเงิน

ชำระหนี้เฉพาะ
ดอกเบี้ย

ไม่ชำระหนี้ทั้งต้น
เงินและดอกเบี้ย

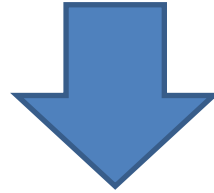
ยกเว้นสัญญาที่ระบุให้ส่งได้เฉพาะต้น
เงินหรือดอกเบี้ยเพียงอย่างเดียวได้

การดำเนินการเมื่อผิดชำระหนี้ในสหกรณ์

การบังคับคดี

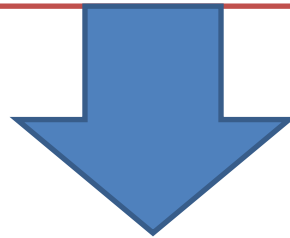

อายัดเงินเดือน

อายัดปันผลเฉลี่ยคืน

ยึดทรัพย์สิน
ออกขายทอดตลาด

การฟ้องล้มละลายบุคคลธรรมดา

เมื่อเป็นหนี้

ไม่น้อยกว่า ๑ ล้านบาท

สหกรณ์

สถาบัน
การเงินอื่นๆ

เมื่อเป็นหนี้ตามคำพิพากษา
ไม่น้อยกว่า ๑ ล้านบาท

เมื่อฟ้องล้มละลาย ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว

พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

เจ้าหนี้ไม่มีสิทธิ
ยื่นขอชำระหนี้

เจ้าหนี้ต้องยื่นขอรับชำระ
หนี้ภายใน ๒ เดือน

เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ลูกหนี้ถูกจำกัดสิทธิบางประการ

- ไม่มีอำนาจกระทำการใดๆ (ม.๒๔)
- ไม่มีอำนาจดำเนินคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สิน (ม.๒๕)
- ออกนอกราชอาณาจักรไม่ได้ เว้นแต่ศาล หรือ จ.พ.ท
อนุญาต (ม.๖๗(๓))
- ไม่มีสิทธิได้รับสินเชื่อจากผู้อื่นจำนวนตั้งแต่ ๑๐๐ บาท
ขึ้นไป โดยมีได้แจ้งให้ผู้นั้นทราบว่า ตนถูกพิทักษ์ทรัพย์
หรือล้มละลาย (ม.๑๖๕(๑))

การจัดการทรัพย์สิน และกิจการของลูกหนี้ (ม.๒๒)

เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว จ.พ.ท แต่เพียง
ผู้เดียวมีอำนาจ

๑. จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้
๒. เก็บรวบรวมหรือรับเงิน หรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่
ลูกหนี้หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น
๓. ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดี
ใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้

เมื่อสมาชิกถูกเจ้าหน้าที่อื่นฟ้องล้มละลาย

- ต้องรีบแจ้งให้สหกรณ์ทราบ เพื่อสหกรณ์จะได้ขอรับชำระหนี้จากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ภายใน ๒ เดือนนับแต่ประกาศโฆษณาในราชกิจจานุเบกษา
- เพื่อลดหนี้ของสมาชิกที่มีอยู่กับสหกรณ์ และลดภาระหนี้ของผู้ค้าประกันเมื่อต้องรับผิดชอบหนี้แทนสมาชิกผู้กู้

การประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งแรก
(ม.31)

ยอมรับ

คำขอประណอมหนึ่
ของลูกหนึ่

หรือ

ขอให้ศาลพิพากษา
ให้ลูกหนึ่ล้มละลาย

การขอประนอมหนี้

ก่อนล้มละลาย

ขอภายใน ๗ วันนับแต่
ยื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการ
และทรัพย์สิน

ถ้าศาลไม่เห็นชอบพิพากษาให้
ลูกหนี้ล้มละลาย

หลังล้มละลาย

ขอภายใน ๓ เดือน
นับแต่ประนอมหนี้ครั้งสุดท้าย
ไม่เป็นผล

ถ้าศาลเห็นชอบ
ศาลจะสั่งยกเลิก
ล้มละลาย

ผลการประเมินหนี้
ผูกมัดเจ้าหนี้ทั้งหมด

เจ้าหนี้ที่ยื่น
ขอรับชำระหนี้

เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่น
ขอรับชำระหนี้

หนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนด
(ฎ.6349/2537)

**ผู้ค้าประกันไม่หลุดพ้นเมื่อถูกหนี
ประนอมหนีตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย**

มาตรา 59

คำพิพากษาฎีกาที่ 245/2507

➤ ในคดีล้มละลาย แม้หนี้ของบุคคลล้มละลายนั้นจะระงับไปด้วยการประนอมหนี้ก็ดี หรือศาลมีคำสั่งปลดลูกหนี้จากล้มละลายก็ดี หาทำให้ผู้ค้าประกันของบุคคลล้มละลายนั้น หลุดพ้นความรับผิดชอบเจ้าหนี้ของบุคคลล้มละลายไม่

สมาชิกผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือถูกบังคับ
คดีและไม่มีเงินชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์

พ้นสมาชิกภาพ

ชำระหนี้ที่ค้างอยู่
โดยพลัน

ผู้ค้าฯ ต้องรับผิดชอบ
ชำระหนี้แทนเมื่อ
ผู้กู้ไม่ชำระ

การหักกลบลบหนี้ (มาตรา 102)

- เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ เป็นหนี้ลูกหนี้ในเวลาที่มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ถึงแม้ว่ามูลหนี้ทั้งสองฝ่ายจะไม่มีวัตถุประสงค์เป็นอย่างเดียวกัน หรืออยู่ในเงื่อนไข หรือเงื่อนไขเวลา ก็อาจหักกลบลบหนี้ได้
- เจ้าหนี้ที่ได้สิทธิเรียกร้องต่อลูกหนี้ ภายหลังที่มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ไม่อาจนำมาหักกลบลบหนี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ 3356/2524

➤ การแสดงเจตนาขอหักกลบหนี้นี้ตาม
มาตรา 102 ไม่ต้องแสดงเจตนาต่อ จ.พ.ท
ภายใน 2 เดือน ตามมาตรา 91

การปลดจากล้มละลาย

ตามมาตรา ๗๑

แบ่งทรัพย์สินชำระหนี้ไม่น้อย
กว่า ๕๐%

ไม่เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

ตามมาตรา ๘๑/๑

พ้นกำหนด ๓ ปีนับแต่วันที่ศาล
ได้พิพากษาให้ล้มละลาย

ผลของการปลดจากล้มละลายตาม
มาตรา ๗๑ หรือมาตรา ๘๑/๑

หลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวง
อันพึงขอรับชำระหนี้ได้

ยกเว้น - หนี้เกี่ยวกับภาษีอากร
- หนี้ซึ่งเกิดจากการทุจริตฉ้อโกง

ไม่ทำให้หุ้นส่วน
หรือผู้ค้าประกัน
หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

การยกเลิกการล้มละลาย (มาตรา 135)

- เมื่อผู้มีส่วนได้เสียหรือ จ.พ.ท มีคำขอศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการล้มละลายได้ ถ้าปรากฏอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้
1. จ.พ.ท ไม่อาจดำเนินการให้ได้ประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายฯลฯ
  2. ลูกหนี้ไม่ควรถูกพิพากษาล้มละลาย
  3. หนี้สินของบุคคลล้มละลายได้ชำระหนี้เต็มจำนวนแล้ว
  4. เมื่อ จ.พ.ท ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้าย หรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ฯลฯ

ผลของคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย (มาตรา 136)

➤ คำสั่งยกเลิกการล้มละลายตามมาตรา 135(1) หรือ (2) นั้น ไม่ทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นหนี้สินแต่อย่างใด

คำพิพากษาฎีกาที่ 1704/2506

➤ ตามมาตรา 136 คำสั่งยกเลิกการล้มละลายตาม
มาตรา 135 (1)(2) ไม่ทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นหนี้สินแต่
อย่างไรใด ทั้งหนี้สินที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ตามมาตรา
91 และหนี้สินที่มีได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ด้วย เจ้าหนี้มี
สิทธิฟ้องลูกหนี้เกี่ยวกับหนี้สินนั้น เป็นคดีล้มละลายใหม่
หรือคดีแพ่งธรรมดาได้

จบการบรรยาย

สวัสดิ์ครับ